

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการแบ่งการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 181 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางอัตราส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 โรงเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43) แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอพรหมพิราม อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนที่มีในอำเภอที่เป็นกลุ่มประชากร (โรงเรียน) กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)

อำเภอ	ร.ร.ขนาดใหญ่		ร.ร.ขนาดกลาง		ร.ร.ขนาดเล็ก		รวม	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
พรหมพิราม	2	1	25	17	29	20	56	38
วัดโบสถ์	2	1	11	8	16	11	29	20
นครไทย	8	6	23	16	33	22	64	44
ชาติตระการ	7	5	12	8	13	9	32	22
รวม	19	13	71	49	91	62	181	124

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนแต่ละแห่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 124 แห่ง จะเน้น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 248 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิส ลิเคอร์ท (Rensis Likert Method) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ใน 4 ขั้นตอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามความคิดเห็นของคณะครูและผู้อำนวยการโรงเรียน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อทราบถึงตัวแปรที่กำหนดในการศึกษาค้นคว้า คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ของแต่ละระดับความคิดเห็น และกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนของคำถามออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูล

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

ในการสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา นำมาสร้างแบบสอบถาม แล้วกำหนดเป็นแบบคำถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) และได้ดำเนินการดังนี้

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นครอบคลุมเรื่อง ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ประกอบด้วยปัญหา 3 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ปัญหาด้านกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ จำนวน 18 ข้อ

2.1.2 ปัญหาด้านการบริหารจัดการ จำนวน 8 ข้อ

2.1.3 ปัญหาด้านบุคลากร จำนวน 8 ข้อ

2.2 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.3 ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.4 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งความเที่ยงตรงทั้งโครงสร้าง (Construct Validity) ด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่นๆ ของข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรฤตุมิ จารุสาธิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.4.3 ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.4.4 ดร.บุญรักษ์ ยอดเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พิษณุโลก เขต 3

2.4.5 นายเกรียงศักดิ์ เนื้อสีจัน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโบสถ์ ผู้แทน อ.ก.ค.ศ.
พิษณุโลก เขต 3

เป็นผู้พิจารณาแก้ไข ข้อคำถามในแบบสอบถามให้มีข้อความที่เหมาะสมและสามารถ
นำไปใช้งานได้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ในช่วง 0.80–1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ คือ
ดัชนี IOC > 0.50 (รายละเอียดแทรกในภาคผนวก)

2.5 นำแบบสอบถาม ที่มีค่าจำแนกแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)
ได้ค่าความเชื่อมั่น .9557 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก)

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับ
ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย จากมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเองทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
พร้อมแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเมื่อครบ
กำหนดเวลาผู้ศึกษาค้นคว้าได้เดินทางไปขอรับแบบสอบถามด้วยตัวเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน
มาจำนวน 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีความสมบูรณ์ทั้ง 248 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูล และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่คัดเอาไว้แล้วไปตรวจคะแนน เป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

ถ้าตอบว่า มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ถ้าตอบว่า มีปัญหาการดำเนินงานมาก ให้ 4 คะแนน

ถ้าตอบว่า มีปัญหาการดำเนินงานปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ถ้าตอบว่า มีปัญหาการดำเนินงานน้อย ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบว่า มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

3. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 2 ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows (Statistical Package for Social Sciences For Window Version 11.0)

3.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นรายด้านและรายชื่อ เสนอเป็นตารางประกอบการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545:103-105)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่าเฉลี่ยรายด้าน เพื่อหาการกระจายของคำตอบ

3.3 เปรียบเทียบ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

3.4 เปรียบเทียบ ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ด้วยสถิติ F และวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)